

Tózsér Árpád

Burgonyaevők

A nueneni festő tizenharmadszor is elpróbáltatta a De Groot-családdal a vacsorajelenetet. Úgy szeretne volna lefesteni őket, hogy a képen ne lehessen megkülönböztetni: az ember eszi-e a krumplit, vagy a krumpli az embert. Próbálkozása mind a tizenhárom esetben eredménytelen volt, a krumplivacsora újra és újra valamiféle ősi, komor szertartásba csapott át. Végül engedett a téma önmozgásának: a *Burgonyaevők* című művén egy korowai kannibál család vacsora gyázmunkája látható. A család a legidősebb férfitagját gyászolja akképp, hogy némely testrészét szertartásosan elfogyasztják. Az elhunyt fia, az örökébe lépő fiatalabb de Groot épp apja sült heréjébe készül beleharapni. Mellette leánya, Stien ül, aki ekkor már állapotos a festőtől, és így intim viszonyban van annak művészi tervével is. Egyedül az ő szeme beszél, azt nem tudni, miről, de talán a krumpli és az emberfej közti köztes létezés szomorúságáról.

A számítógép is ember

Szenvedélybeteg a számítógépem. Az a hóbortja, hogy minden elemével munkára nőgat. Például a fekvő A4-es papírlapot formázó üres képernyő alján a „Nulla karakter, nulla szó” felirat kész provokáció: dolgozz, írj! Hiába magyarázom a gépnek, hogy én nem csak író állat, hanem animal rationale is lennék, ő tudja, az úrnek milyen erős szívó hatása van a létre és a létezőkre: bármilyen parancsot verek a billentyűzetbe, a szoftver egyre újabb üres tereket dob ki – saját ürességünkre is figyelmeztetve. Nincs mese, üres belső és külső tereinket ki kell valamivel tölteni. Nincs

mese? Festett létünkhöz hátha épp a mese a legmegfelelőbb staffázs? Megszámolom a most gépembe vert szöveget: tizenöt és fél sor; éppen egy farkasszonettnyi mese. Hány *bar* a szonett nyomása? S tömítő ereje? Éjjel a számítógépem két lábra állt és megszólalt. Elmondta: a szoftver tulajdonképpen fordított teodícea. Elektronikus érverésével és érvelésével nem a bizonyítandó, hanem a bizonyító létét bizonyítja.

Húsvét

Indulás előtt felírtad egy cédulára [mint ha Pilátus neje írta volna Pilátusnak]: el ne felejtsd, nyolckor Jézus tárgyalása! Felváltva olvasom az anakronisztikus üzenetet, s nézek az ablakon át egy tavalyi szarkafészket: csupasz platán törzsének *i* betűjén a pontot. Az áprilisi kint s bent mintha valaminek a paródiája volna. A tavalyi szarka ingerült staccatói azt jelzik, hogy ugyanabba a fészekbe kétszer belelépni nem kevésbé problematikus, mint Hérakleitosz folyójába; közben a tv képernyőjén Heródes röhögve parolázik Pilátussal, valahogy úgy, mintha kéz kezlet mosna. Átjött az üzeneted: letakart tükrökben áprilisi metasztázisok. Nézem a két ókori alibistát s a Hérakleitosz gnómáival tépelődő tavalyi szarkát – a befejezetlen múltak kárpitjai tovább repednek.